

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cena glasov po dogovoru. Nalogi se ne vračajo.

Narodnina: Zedinjena država (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 na pol leta in \$1.25 na tri mesece; Chicago \$8.50 na leto, \$4.25 na pol leta, \$2.15 na tri mesece, in na inosestino \$4.00.

Naslov na vas, kar vam stik s listom:
"PROSVETA"
2657-59 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.
Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER OF THE FEDERATED PRESS"

Datum v oklepaju n. pr. (Oct. 21-24) poleg vsakega imena na naslovu pomeni da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite je pravčasno, da se vam ne ustavi list.

POTREBNA JE TUDI NACIJONALIZACIJA VODNIH SIL IN NE SAMO ŽELEZNIC.

Podporniki kapitalizma se silno jeze, ker ljudstvo vedno bolj trdno zahteva nacijonalizacijo železnic. Radi bi spravili to vprašanje z dnevnega reda na ta način, da bo ljudstvo imelo le gmotno škodo od nacijonalizacije železnic, kakor da bi železniški magnatje obratovali ameriške železnice le iz usmiljenja do ljudstva in zastonj — brez vsakega dobička.

Ali še preden je ta zahteva rešena v interesu ameriškega ljudstva, je tukaj druga ravnotako važna zahteva. To je nacijonalizacija vodnih sil.

Danes živimo v dobi elektrike. Električna moč izpodriva parno silo in premog kot kurivo. Čas ni več daleč, ko bodo elektrificirane železnice v mestih, na katerih dandanes vrši delo še parna sila. Električna razsvetljava je postala živa potreba v vseh hišah, v katerih prebivajo ljudje. Danes je izumljenega že veliko orodja, ki olajšava hišni gospodinjji delo in katerega goni elektrika.

Dokler se električna sila proizvaja na ta način, kot sedaj in so njeni lastniki privatni, bizniški interesi, jo je nemogoče vpreči v službo človeka po nizki ceni.

Vodne sile se morajo nacijonalizirati, da se lahko zgrade ogromne električne centrale, ki bodo oddajale ljudstvu delavno moč po tako nizki ceni, da se je bo lahko poslužila vsaka delavska in farmerska družina.

Privatni bizniški interesi so proti nacijonalizaciji vodnih sil, kakor so proti nacijonalizaciji železnic in glavnih industrij. Zanje so vodne sile, železnice in druge glavne industrije neizčrpljiv vir dohodkov, dokler so njih privatna lastnina.

Ljudstvo se je na pr. prepričalo, da so javne ljudske šole neizmerna dobrota za ljudstvo, ker so javna lastnina in ceste tudi. Vendar pa do danes še nikomur ni prišlo na misel, da se naj odpravijo javne šole in nadomestijo s privatnimi, ali da se pošta ali javne ceste izroče privatnim bizniškim interesom.

Ako javne ljudske šole, pošta in javne ceste uče ljudstvo, da ima od te javne lastnine velik dobiček, tedaj lahko iz tega sklepa, da bo imelo še večji dobiček, ako se nacijonalizirajo vodne sile, železnice in druge glavne industrije. Kolikor več industrije in naravnih bogastev preide v splošno ljudsko last, toliko bolj je za ljudstvo.

Seveda se ne more nacijonalizirati vsega hkratu. Zato se najprvo zahteva nacijonalizacija železnic, nato vodnih sil in drugih glavnih industrij.

Kapitalisti se zavedajo, ako se izvrši nacijonalizacija železnic, da je led prebit in nacijonalizaciji železnic sledi nacijonalizacija vodnih sil in drugih industrij.

Najbolj besno se zdaj zaganjajo v nacijonalizacijo železnic, ker je to vprašanje že zadnjih par let na dnevnem redu in je postalo resno vprašanje, ker rešitev tega vprašanja zahtevajo vedno širši ljudski krogi.

Kapitalisti in njih podporniki upajo, ako se jim posreči spraviti nacijonalizacijo železnic z dnevnega reda, da so za nekaj let odrinili nacijonalizacijo in podaljšali življenje kapitalističnemu gospodarskemu sistemu, katerega dobrote občuti delovno ljudstvo v tako obilni meri, da se je porodila želja, da se odpravi.

Stari politični stranki sta obe za ohranitev sedanjega gospodarskega sistema, četudi semintje nastopita pod krinko "ljudskega prijateljstva". In če bodo farmerji in delavci volili kandidate starih strank, bo njih glas ravno toliko vreden, kakor če bi v glasovnico zavili kamen in jo vrgli v vodo. Ako zmaga ena ali druga starih strank, se ne bodo življenske razmere izboljšale za ljudstvo, ampak se bodo poslabšale.

SLIKE IZ NASELBIN.

Washoe, Mont. — Čitam dopise iz različnih naselbin in mest po Združenih državah, ki se jako koristni za nas sotrpine, da sporočimo svetlo kako koristno idejo in za boljše delavsko bodočnost. Letos so predsedniške volitve, ki so že pred nami. Dolžnost vsakega zavednega delavca, da gre na volilni dan 4. novembra z glasovnico na volišče in da glas za progresivno stranko, za Roberta M. La Folletta in Burtons K. Wheelerja, ki sta stara boritelja za delovno ljudstvo.

Po tukajšnji okolici naseljeni Slovenci so se jako potrudili za naturalizacijske papirje, kar jim častitam. Postali so ameriški državljani, kar je nedvomno v njih lastno korist.

Volilni dan 4. novembra naj bo naš dan, trpin. Prilika je tu, da si izboljšamo bodočnost in glasujemo za progresivno stranko.

Tu v okraju Rosebud gradi Montana Power Co. veliko električno centralo, ki bo producirala za 15,000 konjskih sil. Sila bo producirana od jezera Mystic, in sicer za električno strojništvo. Ko bodo električne naprave dovršene, bodo združili električno silo skupno z električnimi napeljavami iz Great Fallsa, Mont. To bo pripravno za prebivalstvo, ki potrebuje električne sile zlasti za razsvetljavo in druge potrebščine. Lastniki tukajšnjih premogovih rudnikov imajo po večini vsi električno strojništvo in napeljave po rovi, zato premogova industrija bolj slabo uspeva. Premogarjem ne svetujem, da bi se zatekali za delom v to naselbino.

Montanska narava je krašna. Pokrajine, poraščene s črnim lesom, tvorijo velike temnozeleno gozdove, ki so enaki poletni kakor zimski čas. Divjačina je vsake vrste, kar pomaga k uspevanju "road and gun" kluba. Tudi je veliko najboljših vrst rib (postrvi) po potokih in jezerih.

Društvo "Solnce", št. 81 S. N. P. J. v Red Lodge, Mont., se prav uspešno razvija. Člani se množijo in napredovalo je toliko, da imajo društveno zastavo. Ker je to lep napredek se je zlasti zahvaliti društvenim uradnikom, kot predsedniku bratu Kajetan Erzenoškiju za trud in delo.

Konec dopisa apeliram na Jugoslovane, da grejo na delo 4. novembra. Glasujmo za progresivno stranko, s tem izboljšamo svojo bodočnost. Listu Prosveta pa šelim mnogo naročnikov. — Frank Prašnikar.

Reno, Nevada. — Iz Kemmererja nam poroča dopisovalec, ko so vozili mrtva trupla iz rudnika v Subletu v mrtvašnico na Kemmerer, je bilo ljudstva od vseh strani, kajti vsak je hotel še zadnjič videti svojega sorodnika ali prijatelja.

Glavni operator tamkajšnje premogovne družbe je hodil od mrtvašnice do mrtvašnice v spremstvu s predsednikom 22. distrikta rudarske organizacije. Tudi naš rojak je hotel v mrtvašnico, kjer so bili po večini Slovenci, da jih še zadnjič vidi ležati. Naletel je ravno imenovana dva, ampak kakor hitro je odprl vrata, je videl, kako je stal tam operator, kateri je takoj zaprl vrata, da Slovenci ni mogel v mrtvašnico. Onadva v mrtvašnici sta se medtem pomenkovala skrita, da ju ni mogel nihče slišati. Morda je tudi to pripomoglo, da se je kolikor mogoče prikrila krivda.

Kaka je unijsa, ko operator in voditelj rudarske organizacije vodita skrivne pogovore? Ko je bil poslan delegat, naš rojak iz Subleta na distriktno konvencijo in je tam poročal, da je rov nevaren in poln plina ter priporočal tudi druge popravke v rudniku, da bo bolj varen, kaj se mu je zgodilo? Ko je prišel nazaj, je superintendent že vse vedel, kaj je naš rojak rekel na konvenciji in ko se je pokazal pri rudniku, ga je boss z eno besedo odlovil, da tam nima več dela in naj se kakor hitro mogoče spravi iz Subleta. Nobeden unijski mož se ni oglasil zanj.

Če paznik radi ognja (fire boss) poroča, da je plin v rudniku, ga kompanija tudi odpušči. Ko so upeljvali električne lampe, so imeli skrivne seje in sestanke podjetnik, distriktni voditelj in drugi; da so jih vpeljali; primorali so namreč majzarje, da jih morajo sedaj nositi celi dan na hrbtu, ki tehtajo po šest do sedem funtov. Varnostne odredbe so bile, da morajo biti vpeljane električne lampe, a kje je danes tista varnost. Zaupno in skrivno sestajanje podjetnika in voditelja unijske pač ne pomaga k varnosti rudarjev.

Bečeno mi je bilo, da kjerkoli ne gori karbidna svetilka, tudi ni dobro za človeško zdravje. Povedali so tudi, da je podjetnik dal dva moša, naj bi čistila rudnik starih in gnilih tramov, da bi eksplozija tam ne povzročila škode. Ampak škoda je bilo dva moša plačati. Tako so mazali in za varnost rudarjev prav nič skrbeli. Zdej bi radi vse lepo prikrili in vso krivdo svalili na strojaškega rudarja. Radi onih električnih lamp pa so tudi pomagali rudarski voditelji in uradniki, ker to so podjetniki menda želeli, da so lahko rudarjem na mesec računali po \$1.50 do \$2 za porabljeni elektriko.

Ravno par dni pred eksplozijo je bil po operatorju imenovan državni rudniški inšpektor, ki je prišel v rudnik naznanilo, da je rudnik varen in ni plina v njem. Tako dolgo, dokler ne bodo državni zakoni amandirani, da bo sam rudar izvolil državnega rudniškega inšpektorja, prav tako se bodo dogajale take nesreče. — Opaševalec.

Work Run, Pa. — Opazujem dopise naših bratov iz naselbin in žal mi je, ko ne vidim nobenega iz naših naselbin Work Runa. Pa da ravno ne bodo rekli čitatelji, da spimo, se oglasim.

Z delom tu okoli se ne morem nič pohvaliti. Res smo malo na boljem, ker delamo vsaj po štiri pet dni v tednu, ali kaj nam pomaga, ko še toliko ne zaslužimo, da bi se pošteno preživeli. Spominjam se leta 1921, bilo je na Labor day, ko nas je marširalo okoli deset tisoč rudarjev po Uniontownu in nosili velike napise: "No More Hump on Frick Coke Co."

Ali močno smo se smotili. Še nikdar se ni nakladal tak "hump" kot ga ravno sedaj. Pa tudi to še ni dosti. V svetilniško hvalo pride človek, da dobi svojo svetilko, a kmalu alihi odgovor, da njegova svetilka ne gori, predelavec ga petem ošteje, da ima premalo naložen vozček ali kaj aličnega.

Tako nas izkorišča kompanijski magnatje in nas še bodo. Saj končno imajo prav, če si sami ne damo drugače pomagati in se otesti tega, kar nam vbrizgavajo v našo glavo.

Nikomur ne svetujem hoditi k nam za delom, dokler bodo tako pukiaste razmere. Ko se v naši preljubeznjivi Fayettej kaj izboljša, bom še poročal.

Na društvenem polju še nekaj dobro napredujemo, samo bolezen ni ugnana. Sedaj se bojuje z njo sestra Marija Murn, katero muči bolezen že od 21. septembra. Bolezen je nekaka srčna hapačka in mralica. Zdravi se v Uniontownu v bolnišnici, kar ji želi celo društvo, da se vrne kmalu zdrava in vesela na svoj dom.

Svetoval bi vsem tistim, ki še niso pristopili v društvo Slovenske narodne podporne jednote, da nemudoma to store, zato ker človek nikdar ne ve, kdaj ga bolezen napade.

Omenim, da je društvo Slovenec in Hrati, št. 144 na zadnji seji sklenilo o iniciativi društva št. 10, da ne podpiramo predloga. (Vas sključek glede iniciative bo priobčen v prihodnji sredini številki. — Ured.)

Prosveti želim veliko uspeha in pozdravljam vse napredne čitatelje. — M. M., stari naročnik.

Iz okolice Finleyville, Pa. — Zopet malo poropotam. Saj je znan pregovor — kar se je Janez naučil, tudi znal ne bo. Zato tudi jaz ne znam tiho biti. Upam, da mi zato ne bodo zamerili, ko še vedno govorim.

O delavskih razmerah skoraj ni truda vredno poročati, kajti dela se vedno slabo. Par rogov je tu, ki obratujejo s polno paro, pa spet dela ni dobiti in še tisti, ki imajo delo, je samo radi imena, da ga imajo, ne zaslužijo pa nič. Na najboljšem koncu torej ni nič vredno. Veliko brezposelnih se nahaja tu, kakor sem tudi jaz med njimi.

Pri rovu, ki je last Exlips Gas Co. se je pripetila nesreča. Šaft je pogorel od vrha do tal. Zato je še toliko več brezposelnih. Pa ni treba misliti, da je tu samo zato slabo, ker smo pogoreli. Saj ni po celi Ameriki gorelo zadnja tri leta. V resnici je za prava pogorelišča nad nami že tri leta. Kdo je podtaknil ogenj tej pogoreliščini, je lahko odgovoriti.

Letošnje jesen imamo priliko pogaziti vsaj polovico tega ognja. Rojaki, glejmo, da ga bomo. Sicer pa pustimo ogenj pri miru. Zadnjič, ko sem bil v Hackettu v Slovenskem narodnem domu smo se dogovorili, da priredimo veselico na 25. oktobra 1924 v S. N. D. v Hackettu, Pa. Zatorej vam nimam rojake, da nas obiščete in

puškočite na pomoč. Vsi pridite od blizu in daleč, kar igrala bo dobra banda slovenske kakor druge komade. Vstopnine je za moške po 75 centov, za ženske po 25 centov, otroci 10 centov. Torej na veselo evidenje dne 25. oktobra. Pričetek je točno ob šestih in traja do dvanajstih. Za suha grla in prazne želodec bo skrbel odbor. — Frank Fernishek.

Cleveland, Ohio. — Ne bom poročal o nasadnjaštvu, pač pa nekoliko o tistem, kar nazadnjakom smrdi, to je o napredku. Ali tudi o tem ne veliko, ker nisem še skozil šolo in slednja ne skozim mene. Skromen je torej moj dopis, kar naj mi bo oprosteno in upam, da bodo čitatelji že oprostili, če ni kaj prav zapisano.

Na "Jutrovem" smo ustanovili pevsko društvo z imenom "Cvet". Kaj nas vzpodbuja k ustanovitvi kulturnega društva, je razvidno iz tega, da je naše društvo št. 477 S. N. P. J. darovalo \$17 in društvo št. 144 S. N. P. J. pa \$10. Naš pevovodja je sam nabral \$10, k čemu so prispevali po \$1: Joe Matko, Fani Matko, Mary Petrika, Frank Volk, E. Benko, A. Bubnič, J. S. Matko, A. Samsa, J. Samsa 50c, neimenovani pa \$1.50.

Novo pevsko društvo "Cvet" iskreno najlepšo hvalo vsem darovalcem.

Kaj pa z dvorano? Jaz mislim, da je čas, da se enkrat anidemo ter nekoliko izpregovorimo in pričnemo delovati, kajti stvar je resna. Premislite, dragi rojaki, kako je še navadnemu pečlarju, odnosno prirostenemu samostojnemu kuharju sitno, če se mora seliti. Toliko težje je pa za društva in podobne ustanove. Vabljeni ste torej vsi Slovenci iz naselbine "Na Jutrovem", da se udeležite prihodnje seje, katere se vrši v Frank Magdalenevih prostorih na 102,11 Prince ave., in sicer v nedeljo dne 26. oktobra. Mislim, da vsak, kdor je za napredek, se gotovo udeleži. Torej valj na evidenje dne 26. oktobra. Pri tem bo tudi naše cveteče pevsko društvo zapelo par krasnih komadov, namreč narodnih pesmi. — Joseph Levar, tajnik pevskega društva.

Collinwood, Ohio. — Nekdanjša sodrugom socialističnega kluba št. 49 v Collinwoodu se naznanja, da se vrši v nedeljo dne 26. oktobra ob devetih dopoldnih šestih v Kunšičev dvorani na Waterloo Road. Tu gre za obnovo kluba. Kakor veste, je še vae na roki in delnice za delavski dom. Dolžnost nas veže, da klub obnovimo, da reprezentira delnice za delavski dom. Obenem vabimo rojake, s mišljenike v Collinwoodu, da se udeleže tega važnega sestanka.

S pozdravom! — John Paulisch, Joseph Prestorl, agitatorja.

Kako se je poredila I. internacionala.

Mednarodna razstava v Lopdnu, l. 1862., je dala priložnost k razgovoru med francoskimi in angleškimi delavci. Delavska delegacija, sestavljena iz 200 delavcev, ki so jih izbrali njihovi tovariši v pariških zavodih, je bila poslana v London na državne stroške, da prouči razstavo ter da sestavi tozadevna tehnična poročila.

Na velikem pogoščanju, ki so ga priredili dne 5. avgusta zastopniki angleških strokovnih organizacij Trade-Uniona, na čast francoskih gostov, so Angleži čitali nagovor, v katerem so izražali zblizanje delavcev vseh narodnosti.

Napitnica se je glasila: "Upamo, da bomo našli kak način mednarodnega občevarja ter da se bo videlo, kako se vsak dan tvori nov člen verige, ki mora spajati v prijateljstvu delavcev vseh dežel".

Prisotni francoski delavci so odgovorili, "da naj se ustanovijo delavski odbori za medsebojno korespondenco o mednarodnih odnosih, tiščih se industrije". To misel je sprejelo zborovanje z vsesplošnim odobravanjem.

terih naj bi se vodil boj proti kapitalizmu in preprečilo izseljevanje, iz ene v drugo deželo, neorganiziranih delavcev, ki so vzrok snižanja plač. Ideja, ki je bila sprejeta v prejšnjem letu, je zadobivala jasne obrise. Še eno leto je bilo potrebno za nje utelešenje.

Leta 1864. se je agitacija med delavstvom obeh dežel silno ojačila. Medtem, ko je bila v Nemčiji socialistična propaganda Ferdinanda Lassalla na nagloma ukinjena, valed njegove tragične smrti (bil je ubit v dvoboju radi neke ženske), se je v Franciji in Angliji pripravljala ustanovitev mednarodne proletarske organizacije.

Tradeunionisti na Angleškem so meseca aprila z navdušenjem sprejeli G. Garibaldija ter izrazili tudi svoje simpatije do severoameriških federalistov, ki so se nahajali v boju proti valpetnikom z Juga.

Meseca maja je zakonodajni zbor v Franciji, na pobudo samega cesarja, ki je postajal vedno bolj nemiren valed stališča, ki so ga zavzemali delavci, izločil iz zakonika absolutno prepoved udruženj.

Za dan 28. septembra so londonški delavci sklicali, v Martin's Hall, veliki shod v prid Poljske, ki je bila premagana in potlačena. Valed tega povabila so se trije delavci, Tolain, Perrachon in Limousin podali v London, da ponesejo angleškim delavcem odgovor na njih resolucijo, kakor tudi načrt za Mednarodno asociacijo.

Temu shodu je predsedoval mlad profesor Edvard Spencer Becally, filozof-pozitivist in gorsti radikalce, ki je govoril o zatiranih narodih ter razkrinkaval nasilja vlad. Izrazil je tudi upanje, da se bo na zborovanju uresničil načrt za zvezo delavcev vseh dežel. Odger je prečital pismo, ki je bilo poslano pariškim delavcem. Tolain je prečital odgovor pariških delavcev. V tem odgovoru je bilo rečeno:

Vi delavci vseh dežel, ki hočete biti svobodni, čas je, da prijetate kongrese! Ljudstvo se povrača na pozorišče, zaveda se svoje moči, vztrajava se proti monopolu, proti predpravicam in gospodarskem redu. Mi delavci vseh dežel se moramo združiti, zato da postanemo nerazrušljivi jez proti pogubnemu sistemu, ki razdvaja človeštvo v dva tabora.

Le Luber, mlad profesor francoskega jezika, je prevedel Tolainov govor. Nato je obrazložil organizacijski načrt Francozov, ki je bil sprejet enodušno in s prijetjevanjem. Tradeunionist Wheeler je predložil resolucijo, ki je bila sprejeta s splošnim odobravanjem:

Zborovanje jemlje na znanje odgovor francoskih bratov in, medtem ko jim pošilja pozdrav, ker je njih program tak, da bi se na podlagi istega zboljšalo stanje delavcev, ga sprejme, kot podlago ene mednarodne organizacije. Zborovanje imenuje odbor, ki ima polnomoč imenovati še druge člane, zato da izdela statut te organizacije.

Komisija je bila imenovana takoj in je bila sestavljena po večini iz Angležev, med katerimi so bili tradeunionisti Odger, Cremer, Wheeler, Lueratt in owenist Weston; le Luber in še dva ali trije Francozje, ki so bivali na Angleškem, so zastopali Francijo. Fontana in poljski major Wolff (marzlinace) Italijo, delavec Eecariari in doktor Karl Marx Nemčijo. Ta odbor je prejel nalogo, da izdela načrt za statut in da skliče delavski kongres za leto 1865.

Tako je bila ustanovljena Mednarodna delavska asociacija.

Od kod pride krede?

Krede se najdejo v nekaterih krajih morskega obrežja. Kos krede ki jo rabi učitelj v šoli, ko piše ali riše po črni tabli, sestoji iz ostanov tisoč in tisoč malih živih stankov tisoč in tisoč malih živih li, ki so nekoč živele v morju. Vsi njihova telesa so izginila, ostal je apnenec — krede, ki je pada la na dno morja kos za kosom ter se kupčila in stiskala kose kose pač kakor stiskalnica, do trdega. Na tisoč in tisoč let je vzelo, da se kupi nagromadili v obsesti nosti kakor jih najdemo ob mor nemem obrežju. Ko je zemlja njala svojo površino, so bili hribi krede vdignjeni, da so gledali v vodo in tako bili dostopni človeku in učitelju.

Na svetoj Mariji je hotel nek moč na Dunaju. Pojavil se je po polna nag v eni najbolj živahnih ulic, skočil na tramvaj in zahteval od konduktorja karto za Marij. Nato je skozi okno skozil na cesto, kjer so ga prijeli in oddali v bolnico za umobolne.

brezposelne delavce.

DAJ DELAJO PRIPRAVE ZA SPREJEM.

Imajo graditi osto z majhnimi stroški.

Charleston, S. C. — V južnih državah se delajo priprave, da se bodo brezposelne delavce, ki bodo pripeljali na tovrstnih vlakih ali pa prišli peš po državnih cestah brez evenca v lepju. Okrajni komisariji pripravljajo šolane delavce na kolesih, ki bodo ubodeni brezposelnim delavcem služili za dom, ako pridejo pozimi. Pripravljajo se ukovi, lopate, kramlje in drugo orodje, da bodo brezposelni delavci imeli še preveč dela zimo.

Privatni podjetniki v Georgiji, ki se pečajo s pridobivanjem termalnega olja, upajo, da letošnjo zimo dobe večje število delavcev, ki bodo delali prikljenjeni na tovrstno verigo.

Veliko cest je bilo zgrajenih iz tega materiala in spremene se močvirja, kadar dežuje. Na teh cestah bo treba izvršiti precej dela, da bodo zopet v dobrem stanju. Okrajni nimajo skoraj nobenih stroškov. Izdatke imajo za stražnike in za slabo hrano, s katero hranijo jetnike. Nekaj izdatkov imajo tudi za stražnike, ki jih pošljejo na brezposelne in na ceste, da polovijo brezposelne delavce, ki prihajajo iskati delo v južne države.

Ceste grade v Severni in Južni Karolini, Georgiji in Floridi in tako pasijo na brezposelne delavce, ki pridejo v južne države za delom. Preskrbe jih z lopatami, kramji in drugim orodjem, vsaj na tudi z bitem.

Brezposelne delavce pridre po mestec, pa tudi po leto dni.

Južne države niso za brezposelne delavce, pa naj bo belepolni ali zamorec. Tam se vedno želi veriti, da so najcenejši tisti delavci, katerim ni treba plašati plače. Ako brezposeln delavce ni denarja, naj ne hodi v južne države.

PROTI OPLJU PRAV NA LO EDA.

Chicago, Ill. — Policija je isevala, da se kadilci opija shajajo neki hihi na Green Bayjevi avenui. Obkolila je hiho in vdrila v njo. Notri je našla štirinajst obeh moškega in ženskega spola v metelki, ki prihaja od kajenja opija. Našla je tudi za več tisoč dolarjev opija.

Hišo vodita neki James Balaban in neki Mehikane John Olin.

Kazne protestantovske cerkve so pričele z gibanjem, da se prene sadienje maka po vsem svetu, ker se iz maka prideluje opij. Priporočilo ima mogoče dober namen, uspeha pa ne prinese. Mak se divje in potrebuje prav mako obdelovanja. Ako se hoče odpraviti mak, tedaj bi svet potreboval cele armade, ki bi hodile po tujinah in odstranjevale in uničevale mak. Cena opija bi pa še bolj poskočila in tudi število kaneleev opija bi se najbrž pomnožilo. Ustavil bi se tak položaj, kakršnega je prinesla prohibicija v Ameriki.

Proti kajenju opija pomaga v prvi vrsti poduk, v drugi je pa treba ustvariti take življenske razmere v človeški družbi, da ne bi nihče imel poželjenja po kajenju opija.

Ako človek ne zna plavati, uče, ako pade v globoko vodo. Če človek ne pozna nevarnosti, ki tiče za njegovo zdravje in opij, in da nihče ne poduči o teh nevarnostih, bo podlegel skušnjavam opija in bo postal njegova žrtev.

PO JE CEREKVENJAK IN ZOPET VERO.

New York, N. Y. — Canon William Strafe Chase, cerkvenjak v Brooklynu, ki je povzročil profesionalnemu pretepu Luis Angelu precej sitnosti, je umaknil svojo izjavo, po kateri sta argentinski pretepa in njegova tajnica Banco Luodes Plear prišla v Združene države kot mož in žena. Chase prizna, da je bil slabo informiran.

Svevda Chase ni več tako zaineriran v stvar, odkar se je prenehal, da ni mogel ustaviti javnega pretepa med Firpom in Williamsom in sta imeni obeh pretepačev ostali v prvih strani v dnevnikih. Tudi njegova žena, da Argentinca deportirajo, se ni izpolnila.

MED AMERIŠKIMI KITAJCI JE IZBRUKNILA VOJNA.

Dva mrtva in dva ranjena.

Chicago, Ill. — Kitajci v Chicagu so pričeli z vojno med seboj. En Kitajec je bil na mestu ustreljen, eden smrtno ranjen, dva sta bila obostreljena, trije so pa ušli, ker so bili kitajski pobojniki slabi streli. En Kitajec je pa bil ustreljen v Milwaukeeju.

Policija je seveda takoj posegla v ta boj, da prepreči nadaljno krvoprelitje. Pred vsako kitajsko pralnice in restavracijo je prišel uniformiran policaj. Sedemnajst policijskih patrolj je pa bilo razporejenih po mestu, da primajo vsakega Kitajca, ki ga dobe ponoči na ulici. Policijske patrolje so prijele okoli enajstih ponoči pet in dvajset moških in eno žensko v nekem kitajskem prenočišču na Clarkovi ulici. Odvedle so jih na policijsko postajo, kjer so bili vsi isprani in preiskani, ako niso oboroženi.

Ustreljen je bil Willie Kee Kai, restavracija, v njegovi kuhinji. Ustrelil ga je njegov kuhar Jong Hong, katerega je najel šele pred štirinajst dnevi. Po izvršenem zločinu je kuhar zbežal.

Dvajset minut kasneje sta dva kitajska pobojnika vstopila v kitajsko pralnice Moj Tong Homa in sta takoj odprla ogenj. Moj Tong Homa in njegov bratranec Moj Tong Ton sta bila ranjena. Policija ju je našla v nezvesti na tleh.

Trije kitajski pobojniki, ki so se peljali v avtomobilu, so skušali kasneje ubiti Charlie Hunga v njegovi pralnici in Joe Leeja v njegovi restavraciji. Lee je bil poovrjen in oborožil je svoje kuharje in natakarje z nožmi in samokrali. Prišli so takoj glasno kričati: "Policija, policija," da so pobojniki slabo merili. Prišli so streljati še iz velike daljave. Šdeli niso nikogar, naker so zbežali.

Par pobojnikov je nameravalo ubiti Charles Conga, ko je likal petlje v svoji pralnici. Pobojnika sta se odpravila na voz ulične železnice.

Nekateri Kitajci menijo, da sta se sgrabilli dva kitajski društvi, drugi pa menijo, da je završal boj med dvema kitajskima drušinama.

Policija sicer skuša odkriti mištevji, ampak težko bo imela kaj stebe. Kitajci so nastupili na pram helopolitikon, boje in spore med sabo pa izvajajo po metodi, ki je v modi pri italijanskih čamorakarjih.

MARSH KANTOVA ODSTRANITEV WALLACEA.

Washington, D. C. — Benjamin C. Marsh, ravnatelj Farmarskega narodnega sveta, je brozjavil predsedniku Coolidgeu, da odstrani Henry C. Wallacea kot poljedelškega tajnika. Brozjavko je Marsh odpisal iz Kalifornije.

Marsh je omenil Coolidgeu, da se predsednik posna po kabinetu, ki ga ima.

Wallaceovo delo v zadevi mesarjskih baronov in živinskih staj je tako pomano, da se njegova nadaljna navzočnost v Coolidgevi družini ne smatra za navaden dogodek.

Marsh opozarja v pisnu, v katerem odgovarja Wilsonu na napad na njegovo osebo, da je Wallace prejel dobre plačane oglase od železnice in mezarjev za svoj list "Wallace's Farmer", ko se je Farmarski narodni svet bojeval proti Each-Cummitteovi postavi. Dalje opozarja Wallacea, da ni hotel skoni dve leti in tri mesece podvzeti napram mesarjem legalnih korakov, da se prisilijo mezarji voditi štata knjige, akoravso ga je Marsh večkrat nato opozoril. Končno obljubljuje Marsh, da bo še nadalje zasledoval Wallacea.

SANDRA HEN BI RAD POŠLAL PO KRAČNI POŠTI.

San Francisco, Cal. — Tukajnji poštar je v skrbih. Neki Chester N. Weaver, avtomobilski trgovec, bi rad šel po kračni pošti v New York kot paketa poljatelav. Moč tehta 184 funtov in je pripravljen plačati \$718.08 poštneine. Poštar se je obrnil v Washington za pojasnila.

Meksiška vlada tajni revolte.

Mexico City, 22. okt. — Vesti, da se je država Sinaloa sprla novemu predsedniku, so uradno zanikane. Uradni krogi pravijo, da general Calles se vrne nekaj dneh iz Evrope in 1. decembra prevzame predsedništvo brez kakih nemirov.

ČUDNE SO TAKE OBLJUBE.

Washington, D. C. — Roger N. Baldwin, ravnatelj unije za ameriške civilne svobodščine, je prejel od justičnega in državnega departamenta zagotovilo, da se zadnji dve leti niso delale nobene ovire državljanom, ki so prosili za potni list glede njih političnega ali gospodarskega prepričanja ali njih preteklosti v delavskem gibanju.

Justični departament je celo obvestil Baldwinu, da je vohunarenje za državljan in radikalnimi tujcemci prenehalo.

Tisti dan, ko je bila podana ta izjava, je pa dnevnik "Washington Star" pričel prinašati povesti o "rdečarskih zarotah" izpod peresa Spolanskega, ki služijo starinom za napeljanje vode na njih mihi v predsedniški kampanji.

Kako to dejstvo soglaša z obljubo, da je vohunarenje odpravljeno, odkar je Daugherty resigniral?

SPARTANSKI DEČEK.

New York, N. Y. — Malemu Peter Katlefu, komaj staremu pet let, je ušel majhen vijak v grlo, ki ga je odvil iz svoje igrače. Mati mu je večkrat rekla, da naj nikar ne daje predmetov v usta, ki mu lahko smuknejo v grlo in ga zaduše. Deček je trpel skoro štiri dni in kaselj ga je počasi davil in prinašal gotovo smrt, povedal pa ni materi, kaj se je zgodilo. Četrty dan so šele pozvali zdravnika, ki je kmalu pronašel, kaj je dečku. Izvršena je bila operacija, in deček ostane pri življenju. Zdravniki izjavljajo, da bi prav zanesljivo nastopila smrt, ako bi ne odstranili malega vijaka iz dečkovega grla.

Pregled novega prisel. zakona od 1924.

Opazka. — Novi priselniški zakon, ki je stopil v veljavo dne 1. julija 1924, v nikakem pogledu ne menja predpisov splošnega priselniškega zakona od 1. 1917, edino zamenja stari zakon o kvoti, ki je bil v veljavi od 1. 1921. do 1. 1924. Posledno se novi zakon nanaša samo na število oseb, ki smejo priti v Združene države iz posrednih inozemskih dežel, katero število zovemo kvota, in na postopanje, po katerem se namenjeni priseljenec mora ravnati, da bo pripuščen v Združene države. Radi tega treba v prihodnosti pozabiti na stari zakon o kvoti in na njegove predpise in ravnati se po predpisih novega zakona o kvoti.

Glavne spremembe.

V prvem redu je novi zakon drastično zmanjšal število oseb, ki smejo prihajati vsako leto, zlasti iz južnih in vzhodnih držav Evrope; z druge strani novi zakon odstranjuje nekatere poteškoče, ki jih je prejšnji zakon provzoval, kot odločevanje glede pripadnosti k kvoti tekme parnikov preko oceana, da pridejo pred drugimi parniki v ameriško luko in izkazuje svoje potnike, predno je kvota izčrpana, itd.

Novi zakon deli priseljenec v dva glavna razreda: v izvenkvotne priseljenec in v kvotne priseljenec. Izvenkvotni priseljenec morejo prihajati v neomejenem številu, dočim kvotnih priseljenecv sme prihajati le določeno število (kvota). Tako sme iz Jugoslavije prihajati vsako leto le 671 kvotnih priseljenecv.

Izvenkvotni priseljenec (non-quota immigrants).

Zakon naveda pet skupin priseljenecv kot izvenkvotnih priseljenecv, in to so:

1. Neporočeni otroci, mlajši od 18 let, kakor tudi žena državljanov v Združenih držav, ki je nastanjen (resident) v Združenih državah. (Državljan, ki je odsoten iz Združenih držav preko leta dni, se smatra, da ni v njih nastanjen.)
2. Priseljenec, ki je bil popraj zakonito pripušen v Združene države in ki se vrata po kratki odsotnosti v inozemstvu. Tak povratnik sme dobiti dovoljenje (permit) za povratek v Združene države od generalnega priselniškega komisarja (Commissioner General of Immigration) v Washingtonu, ali le tedaj, ako je bil popraj zakonito pripušen v Združene države.
3. Priseljenec, ki se je rodil v Kanadi, Mehiki ali v kateri drugi neodvisni ameriški deželi, njegova žena in neporočeni otroci mlajši od 18 let — brez ozira, kje so se žena in otroci rodili —, ako prihajajo z njim ali k njemu.

4. Duhovniki vsake veroizpovedi, profesorji kolegijev, akademij, semeniš ali vseučilišč in njihove žene in neporočeni otroci, mlajši od 18 let, ako prihajajo z njimi ali k njim.

5. Dijaki, najmanj 15 let stari, ki prihajajo v Združene države v izključno svrhu, da pohajajo kak priznani učni zavod.

Priseljenec, ki spadajo h kategorijah izmed teh petih skupin, smejo prihajati v Združene države v neomejenem številu. Ali oni morajo od najbližjega ameriškega konzula izprostiti in dobiti takozvano izvenkvotno priselniško vizo (non-quota immigration visa). Izvzeti so le oni povratniki, ki so si priskrbeli "permit", ali, ako ga nimajo, morajo tudi dobiti od ameriškega konzula izvenkvotno priselniško vizo. Povratnik, ki poseduje "permit" za povratek, ne potrebuje konzularne vize, kadar se povrne v Združene države. Da se dobi "permit" treba izpolniti posebno predpisano tiskovino (form 631). Formular te prošnje more vsak poedinec dobiti, ako se obrne na generalnega priselniškega komisarja v Washingtonu ali pa na Foreign Language Information Service, 119 West 41st Street. Pristojbina za "permit" znaša \$3, dočim stane priselniška viza \$10.

Kadar v Združenih državah nastanjeni ameriški državljan želi dobiti iz starega kraja svojo ženo in otroke, mlajše od 18 let, on mora vložiti prošnjo na generalnega priselniškega komisarja, da se jim dopoli vstop. Za to prošnjo služi tiskovina (form 633), katero je dobiti od generalnega priselniškega komisarja ali pa od Foreign Language Information Service.

Kvotni priseljenec (quota immigrants).

V drugo vrsto priseljenecv spadajo oni, ki se vstevajo v kvoto. Ti so podeljeni v dve skupini: v prednostne kvotne priseljenec in navadne kvotne priseljenec. Prednostni kvotni priseljenec (preferred quota immigrants) imajo pravico do prve polovice kvote, zato ameriški konzul v inozemstvu uvažuje njihove prošnje prej kot prošnje navadnih priseljenecv.

Kdo so prednostni kvotni priseljenec? V prvem redu neporočeni otroci, mlajši od 21 let, oče, mati, mož ali žena državljanov v Združenih držav, ki je sam vsaj 21 let star, nadalje priseljenec, ki je izkušn poljedelec, njegova žena in odvisni otroci, mlajši od 16 let, ki prihajajo z njim ali k njemu.

Tu se zopet omenja žena ameriškega državljan, namreč kot prednostna kvotna priseljenka. To pomenja, da ameriški državljan, vsaj 21 let star, kateri ni nastanjen v Združenih državah, more dobiti svojo ženo kot prednostno kvotno priseljenko, dočim žena v Združenih državah nastanjenega ameriškega državljanja sme priti kot priseljenka izven kvote. Kot prednostni priseljenec more priti tudi inozemski mož ameriške državljanke brez ozira na to, da-li je ona nastanjena v Združenih državah ali ne. Otroci nastanjenega ameriškega državljanja do starosti 18 let smejo priti izven kvote, oni pa, ki so v starosti med 18. in 21. letom, vživajo prednost v okvirju kvote.

Na vsak način, kadar ameriški državljan želi dobiti svojo družino ali gori omenjene sorodnike iz starega kraja, on mora vložiti prošnjo na generalnega priselniškega komisarja v Washingtonu, da se tem sorodnikom prizna prednost v okvirju kvote. Za to prošnjo služi ista tiskovina kot za prošnjo glede izvenkvotnih sorodnikov, namreč form 633. Namenjeni priseljenec pa morajo obrniti se k najbližjemu ameriškem konzulatu, da dobio priselniško vizo. Ni treba nikake prošnje na generalnega priselniškega komisarja, kadar izkušni poljedelec, ki so tukaj nastanjeni, hoče dobiti v Ameriko svojo ženo ali neporočene otroke pod 16. letom kot prednostne kvotne priseljenke.

Inozemci, nastanjeni v Združenih državah (ne-državljan) ne vživajo nikakih prednosti pod novim zakonom; tudi njihove žene in otroci morajo čakati, dokler ne pridejo na red kakor vsi navadni kvotni priseljenec. "Affidavit of support" — enega za parobrodno družbo, enega za konzula in enega za priselniško oblast.

Vsi namenjeni priseljenec, iz-

Slovenska Narodna
Ustanovljena 9. aprila 1904.

Podporna Jednota
Izhop. 17. junija 1904.
v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 2657-89 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Izviševalni odbor: UPRAVNI ODSEK:

Predsednik Vincent Calahan, podpredsednik Andrew Vidrich, R. F. D. V. Box 103, Johnston, Pa., gl. tajnik Matthew Turk, tajnik belotihga oddelka Blas Novak, gl. blagotajnik John Vagrish, urednik glasila Jelo Zavrtalnik, upravitelj glasila Filip Godina.

POROTNI ODSEK:

John Underwood, predsednik, 407 W. Hay St., Springfield, Ill., Martin Zelensnik, Box 276, Barberton, Ohio, Fred A. Vidler, 2408 S. Hamilton Ave., Chicago, Ill., John Terrell, Box 82, Hendersonville, Pa., John Gurtich, 414 W. Hay St., Springfield, Ill.

BOLNIŠKI ODSEK:

OSREDNJE OKROŽJE: Blas Novak, predsednik, 2657-89 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VZHODNO OKROŽJE: Jacob Ambrosoli, Box 286, Moon, Run, Pa., John Grotzlik, 14821 Pepper Ave., Cleveland, O., Anton Sular, Box 104, Green, Kans., vs. japonci, Max Marx, Box 186, Buhl, Minn., vs. svetovnjaki, Mike Zugel, 5453 S. Winchester St., Murray, Utah.

Nadzorni odbor:

Frank Zalta, predsednik, 3630 W. 26th St., Chicago, Ill., Frank Somrak, 5217 Prosser Ave., Cleveland, O., William Sitter, 6404 St. Clair St., Cleveland, Ohio.

Zdravstveni odbor:

Predsednik: Frank Aleš, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill., Jos. Shuk, 6404 Orion Ct., Cleveland, Ohio.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 6233 St. Clair Ave., Cleveland, O. POZORI: Korrespondence s gl. odborom, ki delajo v glavnem središču se vrši takole:

VSA PISMA, ki se nanašajo na poslo gl. predsednika so poslani Predsedništvu S. N. P. J., 2657-89 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORE SE NASLOVE: Bolniška uprava S. N. P. J., 2657-89 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

DENARNE POSILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvršiteljskega odbora in jednote vobse so naslovi: Tajništvo S. N. P. J., 2657-89 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V ZVE I Z BLAGAJNISKIMI POSLI so pošiljajo na: Blagajništvo S. N. P. J., 2657-89 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vse pritožbe glede podovanja v gl. izvršiteljskem odboru se naj pošljejo Frank Zalti, predsedniku nadzornega odbora, glavar naslov je zgoraj.

Vsi pizilvi na gl. porotni odsek se naj pošljejo na naslov John Underwood, 407 W. Hay St., Springfield, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, razen tistih, oglas, narodna in spili vsi listje v sveti o glasilom jednote, naj se pošljejo na naslov "Prosveta", 2657-89 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

venkvotni ali kvotni, morajo dobiti od ameriškega konzula priselniško vizo. Imamo tri vrste teh viz: izvenkvotno (non-quota immigration visa), prednostno kvotno (preferred quota immigration visa) in kvotno priselniško vizo (quota immigration visa). Namenjeni priseljenec naj se obrne za navodila na ameriški konzulat. Ta navodila bo dobil v svoji materinščini in mu bodo več koristila, kot vsa rastolmačenja, ki mu jih utegnejo poslati sorodniki ali prijatelji iz Amerike.

Novi zakon ne določa, kako število kvotnih priseljenecv sme prihajati vsak poedini mesec v Združene države, ali predpisuje, da ameriški konzul ne sme izdati v vsakem mesecu več prednostnih in navadnih priselniških viz, nego znaša deset odstot od vse letne kvote. Priseljenške vize veljajo najdalje za štiri mesece, na vsak način mora priseljenec dospeti v Združene države, predno poteče rok, ki je naveden v priseljenški kvoti.

Zarobenke državljanov in inozemcev morejo priti v Združene države le kot kvotne priseljenke in ne vživajo nikake prednosti za to, ker so zarobenke. Le ako je tako dekle hčerka ameriškega državljanja, mlajša od 21 let, ali pa ako je izkušna poljedelka, more priti kot prednostna kvotna priseljenka. Ako pa to ni, ona ne spada v prednostno skupino, pa naj je njen zarobenec ameriški državljan ali ne. Ako državljan v Združenih držav hoče oženiti se z inozemko, stanujočo v inozemstvu, on mora odpotovati v inozemstvo, jo tam poročiti in priti kot generalnega priselniškega komisarja v Washingtonu, da se njej kot ženi ameriškega državljanja izda izvenkvotna priselniška viza. To prošnjo oziroma del iste more ameriški državljan vložiti, še predno odpotuje v stari kraj v svrhu poroke, po poroki pa naj doda dokaz o izvršeni poroki. V takem slučaju bosta ameriški državljan in njegova nevesta čakala, dokler konzul ne dobi rešitve prošnje iz Washingtona, da naj izda izvenkvotno vizo ženi ameriškega državljanja. Državljan sme napotiti svojo zarobenko tudi v Kanado ali Kubo ali kako drugo sosedno deželo, ako jo določna inozemska priselniška oblast tja pripusti. Po njenem prihodu v tako sosedno ozemlje, naj se njo tam poroči. Še pred tem pa naj vložijo prošnjo na generalnega priselniškega komisarja za izdajanje izvenkvotne vize in o znači, kam naj se rešitev pošlje. Ko ameriški konzul v Kubi, Kanadi ali drugje dobi rešitev in se prepriča, da se je poroka izvršila, bo novoporočenki izdal izvenkvotno vizo. Na tak način in s pravoustanovitvijo prošnje si more državljan, ki se hoče poročiti z inozemko, stanujočo v starem kraju, prirediti mnogo časa.

Inozemec (ne-državljan), nastanjen v Združenih državah, ne more dobiti svoje žene na tak način, razun ako je izkušn poljedelec. V takem slučaju on more odpotovati v stari kraj, se tam oženiti in po povrnili v Ameriko kot izvenkvotni priseljenec, njegova žena pa more dobiti prednostno priselniško vizo kot žena izkušnega poljedelca. Ona more odpotovati z njim ali na sama kasneje.

Nedolžni otroci inozemske vdove, ki se poročijo z ameriškim državljanom, ne smatrajo se za otroke ameriškega državljanja. Oni ne morejo priti v Združene države ni izven kvote ni kot prednostni priseljenec, razun ako jih je ameriški državljan posinovil (adoptiral) pred 1. januarjem 1924, v katerem slučaju oni veljajo za otroke ameriškega državljanja. — F. L. L. E.

DOLŽNOST DRUŠTVENIH TAJNIKOV

Je, da vsak mesec spremlja potujočo upravništvu lista "Prosveta" vse spremembe nastale pri društvu: nove pristopile, umrli, stene in nazaj pristopile in odstople članov, njih imena in naslove, ter vse spremembe naslovov članov, tedno, da se lahko pravilne pošiljatelj vredi na list. Istotako se more sporedit vse spremembe na Mladinski list. — Upravništvo.

NA PRODAJ JE

najboljše vrste wisconsinaki krompir, ga imamo eno karo. Cena kot navadno. Pripeljemo na dom. Naroči se pri: Mrs. Mary Grile, 2441 So. Crawford Ave., Chicago, Ill. Telefon: Lawndale 7116. (Adv.)

POTREBUJEMO

KORRESPONDENTA, mora znati pisati in čitati jugoslovanske jezike in italijansko, oni, ki znajo pisati v polskem jeziku, imajo prednost. Oglasite se takoj pri: Joseph Triner Company, 1335-45 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. (Adv.)

POZOR KROJAČI!

Iščem krojača za popraviljanje in likanje oblek. Delo stalno, plaša po dogovoru. Torej katerega veseli, naj se oglasi na moj naslov: Andy Bergant, P. O. Box 174, Universal, Pa. (Allegheny Co.) (Adv.)

DA SKUHAŠ DOBRO PI-VO. PIŠI PO NAŠE PRODUKTE.

Imamo v salatu slad, krompir, dober in vse druge potrebščine. Poslujemo in se posredujejo, da je doma pri vsaki kuhinji vedno le najboljši in najcenejši.

Grečarjem, sladkorjem in v predajalne šoljane dame primerno posup pri rednih naročilih. Pismo po informacije na:

FRANK OGLAR, 6401 Superior Avenue, Cleveland, O.

2057-50 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.